

Expertgruppen för arbets- och lungfysiologi

2019-07-01

Gradering av arbetsförmåga

Rekommendationen har tagits fram av Equalis expertgrupp för arbets- och lungfysiologi tillsammans med Svensk Förening för Klinisk Fysiologi.

Equalis expertgrupp för arbets- och lungfysiologi består av: Hans Hedenström (ordförande), Marie Boström, Lennart Jorfeldt, Per Nivedahl, Anette Rickenlund, Maria Vikberg, Kent Wall, Anita Wisén.

Equalis rekommendationer tas fram i syfte att harmonisera undersökningsresultat inom medicinsk diagnostik i Sverige. De riktar sig till hälso- och sjukvårdspersonal.

Frågor angående rekommendationen ställs till: Jim Andersson, 018-490 31 00, e-post: info@equalis.se

Bakgrund

Svensk Förening för Klinisk Fysiologi (SFKF) har antagit "Kalmarmaterialet" som normalvärdesstandard (1) för arbetsprov på ergometercykel (2). Equalis och SFKF har bedömt att det finns ett behov av en harmoniserad gradering av predikterad arbetsförmåga för användning i kliniska utlåtanden. Eftersom den nedre normalgränsen bestämts till 75 % av predikterad arbetsförmåga har rekommendationen flera intervall under denna gräns. Rekommendationen baseras på arbete utfört av Lennart Jorfeldt, Lars Brudin och Olle Pahlm (3).

Rekommendation

Följande indelning och verbal gradering av arbetsförmåga vid arbetsprov på ergometercykel rekommenderas.

% av predikterad arbetsförmåga	Arbetsförmåga
120 –	God
75 – <120	Normal
70 – <75	Lätt sänkt
50 – <70	Måttligt sänkt
<50	Uttalat sänkt

Normalområdet har samlats till ett intervall och den nedre normalgränsen (75 % av predikterad arbetsförmåga) är oförändrad. Normalmaterialet är lognormalfördelat och den övre gränsen (120 % av predikterad arbetsförmåga) är vald utifrån vad som är vanligt att använda av praktiska skäl. Området med sänkt arbetsförmåga har i rekommendationen delats in i tre intervall då området med sänkt arbetsförmåga bedöms som mer kliniskt relevant än normalområdet. Indelningen blir: lätt sänkt (70 – <75 %), måttligt sänkt (50 – <70 %) och uttalat sänkt (<50 %). Indelningsstegen är arbiträrt valda men hänsyn är taget till att det historiskt varit vanligt med intervall om 20 procentenheter (<30 %, 30 – 50 %, 50 – 70 %) och lätt sänkt vid 70 – 80 %.

Referenser

- (1) Brudin L, Jorfeldt L, Pahlm O. (2014). Comparison of two commonly used reference materials for exercise bicycle tests with a Swedish clinical database of patients with normal outcome. Clin Physiol Funct Imaging. 2014; Jul;34(4):297-307.
- (2) Jorfeldt L, Pahlm O, Brudin, L, Anderson M. Kliniska arbetsprov. 1 uppl. Lund: Studentlitteratur; 2013. Kapitel 7, Standardarbetsprovet; s. 98-108
- (3) Jorfeldt L, Brudin L, Pahlm O. Angående referensvärden vid cykelarbetsprov som svensk förening för klinisk fysiologi enades om vid höstmötet i Linköping 2014 [internet]. Svensk förening för klinisk fysiologi; 2018 [citerad 2019-05-06]. Hämtad från <https://www.sls.se/sfkf/metoder/information-fran-sfkf/>